

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

М. А. Лепський

« » 2018 р.

ПОЛІТОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

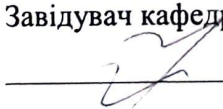
спеціальностей: 035 – «Філологія», 051 – «Економіка», 061 – «Журналістика»,
071 – «Облік і оподаткування», 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 – «Менеджмент», 075 – «Маркетинг»,
076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

освітньо-професійні програми: «Середня освіта (Українська мова і література)», «Економічна кібернетика», «Управління персоналом та економіка праці», «Міжнародна економіка», «Журналістика», «Реклама і зв'язки з громадськістю», «Видавнича справа та редагування», «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Менеджмент організацій і адміністрування», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Маркетинг», «Агробізнес»

Укладач Вагіна Олена Миколаївна, к.і.н., доцент, доцент кафедри політології

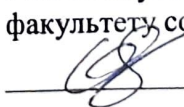
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «21» серпня 2018 р.
Завідувач кафедри політології

Є.Г. Цокур

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

О.С. Маліновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань: 03 – Гуманітарні науки, 05 – Соціальні та поведінкові науки, 06 - Журналістика, 07 - Управління та адміністрування	За вибором студентів	
		Цикл дисциплін загальної підготовки	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальності: 035 – «Філологія», 051 – «Економіка», 061 – «Журналістика», 071 – «Облік і оподаткування», 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 – «Менеджмент», 075 – «Маркетинг», 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 2	Освітньо-професійні програми: «Середня освіта (Українська мова і література)», «Економічна кібернетика», «Управління персоналом та економіка праці», «Міжнародна економіка», «Журналістика», «Реклама і зв'язки з громадськістю», «Видавнича справа та редагування», «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Менеджмент організацій і адміністрування», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Маркетинг», «Агробізнес»	28 год.	4 год.
		Семінарські	
		-	4 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	82 год.
		Вид підсумкового контролю	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є формування у студентів уявлення про світ політичного, його сутність і зміст; вироблення навичок аналізу особливостей функціонування політичної сфери суспільства, що досягається шляхом набуття базових знань з історії політичної думки, теорії політичної науки та прикладної політології; сприяння формуванню громадянської політичної свідомості та культури майбутнього фахівця, підвищенню його інтелектуального рівня.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Політологія» є ознайомлення студентів з основними поняттями та категоріями політичної науки, спеціально-науковими теоретичними та прикладними методами пізнання, принципами й механізмами розвитку та функціонування політичної системи, особливостями процесу інституціоналізації політичних відносин в Україні тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- історичні етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки;
- наукові підходи, теорії та концепції щодо політичної сфери життя суспільства;
- різні типи сучасних форм державного правління, державного устрою, політичних режимів;

4. види політичних конфліктів та методи їх розв'язання;
5. постаті видатних політичних лідерів минулого й сучасності та ін.;
6. особливості та шляхи формування політичної свідомості та культури;
7. особливості й різновиди партійних і виборчих систем;

вміти:

1. застосовувати отримані знання для аналізу політичного простору та його основних складових елементів;
2. визначати актуальні проблеми розвитку політичної сфери суспільства;
3. тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у політиці, визначати роль суб'єктивних факторів;
4. прогнозувати наслідки процесів, що відбуваються у політичній сфері: глобалізації, політичних конфліктів тощо;
5. проявляти власну політичну позицію у різних формах політичної участі та використовувати набуті знання на практиці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей):**

- загальні компетентності:
 - соціально-особистісні компетенції: здатність навчатися, здатність до критики й самокритики, адаптивність і комунікабельність, організованість та дисциплінованість;
 - загальнонаукові компетенції: базові уявлення про основи політичної науки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до демократичних політичних цінностей; знання вітчизняної історії та культури й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;
 - інструментальні компетенції: здатність до науково-дослідницької роботи, здатність до роботи в команді, здатність до аналізу та синтезу загальнонаукової інформації, здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою.
- спеціальні предметні компетентності: здатність аналізувати і використовувати різні джерела інформації для проведення ґрунтовних аналітичних та практичних досліджень; здатність володіння методами аналітичної роботи; здатність проводити політичні дослідження; здатність написання наукових статей, розроблення презентації до доповідей на наукові конференції в галузі політичних наук.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Політологія» пов'язаний із курсом «Загальна теорія політики» в аспекті засвоєння основних понять політичної науки, в тому числі, «політична система», «політика», «політична партія», «політична влада» тощо; з курсами «Історія політичних вчень», «Історія вчень про державу і право» – вивченням етапів розвитку політичної науки та практичного прояву теоретичних політичних ідей; з курсом «Філософія» – визначенням сутності основних понять політичної сфери сучасного суспільства та суб'єктів політичного світу, з курсами «Конституційне право», «Парламентське право», «Муніципальне право» – в аспекті вивчення правового регулювання діяльності відповідних політичних інститутів тощо. У рамках курсу «Політологія» відбувається актуалізація знань, отриманих студентами при вивченні вище названих дисциплін.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія політичної думки. Політична сфера як системне утворення

Тема 1. Політологія як наука про політику

Політологія – наука про політичні явища і процеси. Об'єкт політології – політика, політична сфера суспільства. Широке і вузьке розуміння предмета політології – політична

система і влада. Два погляди на місце політології в системі суспільних наук. Структура політичної науки. Відмінності між вітчизняною політологією та зарубіжними політичними науками. Зв'язок політології з іншими науками.

Методи політології – системний, структурно-функціональний, порівняльний, біхевіористичний, цілісно-нормативний, методи прикладної політології. Функції політології – теоретична, методологічна, прикладна, виховна, прогностична.

Становлення політології як науки. Зародження політичних знань на Стародавньому Сході та в Європі. Аристотель як «батько» політології. Внесок Н. Макіавеллі у розвиток політичних знань. Передумови оформлення політології як самостійної науки у XIX ст. Політична наука у XX ст. Становлення політичної науки в країнах пострадянського простору.

Сутність і основні підходи до визначення політики. Аспекти розуміння політики. Політологічні концепції політики. Рівні функціонування політики. Місце і роль політики в суспільстві, її види. Структура та функції політики. Взаємозв'язок політики з іншими формами суспільної свідомості (філософією, мораллю, релігією, правом).

Поняття «суб'єкт» та «об'єкт» політики. Види суб'єктів політики. Особа як первинний суб'єкт і об'єкт політики.

Тема 2. Розвиток політичної думки (до к. XVIII ст.)

Політична думка у Стародавній Греції. Погляди Платона й Аристотеля: спільне і відмінне. Політичні погляди Платона. «Закон», «Політика». Теорія ідеальної держави. Риси тоталітарного режиму в ідеальній державі. Кругообіг форм правління. Типологія держав: законні (монархія, аристократія, демократія) і незаконні (тиранія, олігархія, охлократія) форми правління. Політичні погляди Аристотеля. «Афінська політія», «Політика». Раціональна теорія походження держави. Правління закону в ідеальній державі. Форми держави: правильні (монархія, аристократія, політія) і неправильні (тиранія, олігархія, демократія). Політія як поєднання принципів демократії і олігархії.

Політична думка Середньовіччя. Верховенство влади церковної над світською. Політичні погляди Аврелія Августина. «Про град Божий». Теза про існування двох градів. Політичні погляди Фоми Аквінського. «Сума теології». Теорія божественного походження влади і держави. Наголос на необхідності дотримання правителем Божих настанов. Значення ідей Фоми Аквінського для сучасного теологічного вчення.

Утопічна політична думка. Характеристика поглядів Т. Мора («Утопія») і Т. Кампанелли («Місто Сонця»). Елементи соціалістичного устрою суспільства в утопічних державах. Умови написання утопічних творів і їх роль у світовій політичній думці.

Боротьба гуманізму, раціоналізму з середньовічною схоластикою. Загальна характеристика основних політичних доктрин епохи Відродження Н. Макіавеллі про людську природу, політику як науку та мистецтво, про державу, владу та способи її реалізації. Праця Н. Макіавеллі «Володар». Внесок Н. Макіавеллі у становлення науки про політику. Проблема співвідношення політики і моралі. «Макіавеллізм» – синонім аморальної політики.

Просвітництво. Теорія суспільного договору в працях Дж. Локка, Т. Гоббса і Ж.-Ж. Руссо, їх уявлення про природний стан людства, причини укладання суспільного договору. Взаємозв'язок теорії суспільного договору з ідеями раціоналізму. Теорія розподілу влади в працях Дж. Локка і Ш. Монтеск'є – спільне і відмінне.

Ж.-Ж. Руссо про соціальну нерівність, суспільний договір та народний суверенітет. Утопічно-комуністичні доктрини. Основні положення політичної думки представників німецької класичної філософії. Історичне значення ідеї розділення громадянського суспільства і правової держави.

Тема 3. Плюралізм політичних концепцій XIX – поч. XX ст.

Лібералізм – обґрунтування священного права на свободу особистості.

Загальнолюдські основи ліберальної ідеології. Взаємозв'язок лібералізму з ідеями раціоналізму. Консерватизм і традиція. Виникнення консервативної ідеології в працях Е. Берка. Антиреволюційна спрямованість консервативної ідеології. Спільне й відмінне між лібералізмом і консерватизмом.

Політичні погляди К.Маркса, Ф.Енгельса і В.Леніна. Особливості підходу до проблеми політичної влади і держави. Сутнісна характеристика диктатури пролетаріату. Марксизм про долю держави. Соціал-демократичний напрям політичної думки. Соціально-політичний зміст концепції «демократичного соціалізму». Поняття соціалізму в соціал-демократичній практиці. Порівняльний аналіз комуністичної і соціал-демократичної ідеології. Причини краху комуністичної ідеології у світі. Причини популярності соціал-демократичних ідей.

Екстремістські політико-ідеологічні доктрини, їх ідеологічна і класова орієнтація. Відмінність між лівими і правими екстремістськими течіями. Анархізм і його напрямки. Фашизм.

Тема 4. Історія вітчизняної політичної думки

Політичні ідеї Київської Держави. «Повість минулих літ», «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона, «Повчання дітям» В. Мономаха, «Руська правда», «Слово про похід Ігорів. Вплив християнського вчення на політичну думку Київської Русі. Основні ідеї: єдність руських земель, місце Київської Русі серед інших держав Європи, моральність правителя, необхідність дотримання Божих заповідей, організація державного життя у відповідності до законів. Розвиток політичної думки у контексті європейської думки Середньовіччя.

Політична думка в Україні за литовсько-польської доби (XIV – I пол. XVII ст.). «Старовину не рушити, нового не вводити». Литовські статuti. Поширення ідей гуманізму. Люблінська унія. Берестейська унія. Політико-релігійна дискусія в полемічній літературі.

Ідеї волі і демократії українського козацтва. Демократичні ідеї «Конституції законів та вольностей Війська Запорозького»: державний суверенітет, розмежування та взаємодія законодавчої, виконавчої, судової влади, соціальне забезпечення незаможних верств, виборність усіх державних посад. Історичне значення Конституції П. Орлика. Києво-Могилянська академія - центр української політичної думки. Православні братства.

Кирило-Мефодіївське братство. Політична ідеологія братства. Український панславизм. Концепція М. Костомарова. Вплив революційних ідей Т. Шевченко. Українські Громади. Концепція М. Драгоманова.

Політична думка на початку XX ст. Еволюція політичних поглядів представників соціалістичної течії М. Грушевського, В. Винниченка – від автономізму до незалежності України. Пріоритетність вирішення соціальних питань. Погляди представника консервативного напрямку політичної думки – В. Липинського. Теорія трудової монархії, класократія, територіальний патріотизм. Націоналістичні погляди М. Міхновського і Д. Донцова. Пріоритетність вирішення питання національного визволення.

Тема 5. Політична влада. Політичний режим

Кратологія – наука про політичну владу. Підходи до визначення сутності політичної влади. Теорії політичної влади – психологічна, системна, телеологічна, біхевіористська. Риси політичної влади: верховенство, моноцентричність, публічність, легальність, використання різних ресурсів. Елементи структури політичної влади – суб'єкт, об'єкт, джерела, ресурси, функції. Типологія політичної влади. Три гілки державної влади – законодавча, виконавча, судова. Ідея поділу влади у світовій політичній думці.

Проблема легітимності політичної влади. Походження терміну «легітимність». Відмінності у поняттях «легальність» і «легітимність». Три типи легітимності влади (за М. Вебером): харизматична, традиційна, раціональна-легальна. Сучасні типи легітимності.

Причини й ознаки делегітимізації влади. Проблема легітимності політичної влади в сучасній Україні.

Визначення поняття «політичний режим». Типологія політичних режимів: тоталітаризм, авторитаризм, демократія. Сутність тоталітарного режиму: передумови виникнення, особливості функціонування. Тоталітаризм як феномен ХХ ст. Сутність авторитарного політичного режиму. Соціальна ефективність авторитаризму в умовах змін. Авторитарний режим як середня ланка при переході від тоталітаризму до демократії. Типи авторитарних режимів у сучасному світі: монархічні, конфесійні, військової диктатури. Причини нестабільності тоталітарних і авторитарних режимів.

Характеристика демократичного політичного режиму. Переваги і недоліки демократії у порівнянні з іншими режимами. Взаємозв'язок і взаємообумовленість правової держави і демократичного режиму. Причини стабільності і високої ефективності демократичних режимів.

Особливості становлення політичного режиму України.

Тема 6. Політична система суспільства

Поняття політичної системи. Значення системного підходу для політології. Теорія політичної системи Д. Істона: політична система як сукупність взаємодій індивідів у межах призначених їм ролей; взаємодія політичної системи з іншими підсистемами суспільства через механізм «входу» і «виходу». Теорія політичної системи Г. Алмонда. Політичні інститути як елементи політичної системи. Функції «входу» і «виходу».

Політична система як механізм формування і функціонування влади в суспільстві. Основні елементи політичної системи: політичні інститути; політичні відносини; політичні принципи і норми; політична культура і політична свідомість. Політична соціалізація як один з елементів політичної системи. Функції політичної системи.

Типологія політичних систем: відкриті і закриті; демократичні, авторитарні, тоталітарні. Політичні системи у сучасному світі (за Г. Алмондом): англо-американські; європейсько-континентальні; доіндустріальні; тоталітарні.

Політична система українського суспільства і проблеми її формування.

Розділ 2. Політичні процеси. Людина і політика

Тема 7. Держава як основний інститут політичної системи

Держава як універсальна політична організація. Сутність і ознаки держави. Теорії походження держави. Місце держави в політичній системі суспільства. Внутрішні і зовнішні функції держави. Трансформація функцій держави у сучасному світі.

Визначення поняття «форма правління». Характеристика монархічної форми правління. Типи сучасних монархій – абсолютні, конституційні (дуалістичні і парламентські). Характеристика республіканської форми правління. Типи сучасних республік – парламентські, президентські, змішані. Україна – парламентсько-президентська республіка.

Визначення поняття «форма державного устрою». Характеристика унітарної форми державного устрою. Україна – унітарна держава. Типові характеристики федерацій. Принципи утворення федерацій: фізико-географічний, історичний, етнічний. Конфедерація як форма об'єднання сучасних держав.

Вищі органи сучасної держави і поділ державної влади.

Поняття і сутнісні ознаки правової держави. Проблема демократії в сучасному державному устрої. Громадянське суспільство як сукупність індивідів та недержавних об'єднань. Структура громадянського суспільства: соціальна, економічна, політична, духовна сфери. Взаємодія і співвідношення громадянського суспільства і правової держави. Можливості, умови і шляхи формування громадянського суспільства і правової держави в Україні.

Тема 8. Політичні партії і партійні системи

Підходи до визначення сутності політичної партії. Відмінність політичних партій від груп тиску і суспільних рухів. Генезис політичних партій. М. Вебер про еволюцію політичних партій. Функції політичних партій. Типологія політичних партій. Кадрові і масові партії. Прагматичні і ідеологічні партії. Спектр політичних партій в Україні.

Поняття партійної системи, види партійних систем (за Дж. Сарторі). Характеристика однопартійних систем, двопартійних систем, багатопартійних систем поміркованого плюралізму, багатопартійних систем поляризованого плюралізму, атомізованих систем. Еволюція партійних систем в світі. Формування багатопартійної системи в Україні.

Тема 9. Політичні еліти і політичне лідерство

Сутність елітизму. Зміст поняття «політична еліта». Підходи до визначення сутності еліти: ціннісний, функціональний, марксистський. Теорії політичних еліт В. Парето, Г. Моски, Р. Міхельса.

Функції політичних еліт. Типи політичних еліт за критеріями: спосіб формування, ставлення до влади, місце в елітарній ієрархії. Способи формування політичних еліт: антрепренерська система (відкрита еліта) і система гільдій (закрита). Г. Моска про шляхи формування політичних еліт. «Залізний закон олігархії» Р. Міхельса.

Проблема формування політичної еліти в Україні.

Сутність політичного лідерства: різні підходи. Якісні характеристики політичного лідера. Функції політичних лідерів. Спільне і відмінне у процесі керівництва і лідерства. Типи політичних лідерів за М. Вебером: харизматичний, традиційний, раціонально-легальний. Авторитарний і демократичний стилі лідерства. Феномен популізму.

Специфіка політичного лідерства в Україні. Функції політичного лідера в умовах трансформації суспільства.

Тема 10. Вибори та виборчі системи

Вибори – основна демократична цінність. Поняття й основні критерії класифікації виборів (територія, предмет обрання, причини проведення, правові наслідки). Головні функції виборів.

Загальні принципи виборчого права: періодичності, альтернативності, прозорості, обов'язковості виборів. Поняття цензових обмежень, їх різновиди (осілості, громадянства, статі, віку, майна тощо). Зміст принципів рівності прав виборців і кандидатів, добровільного голосування і гарантії таємниці голосування. Поняття «абсентеїзм», його причини та негативні наслідки. Стан реалізації принципів виборчого права в Україні.

Основні стадії виборчого процесу. Одномандатні і багатомандатні виборчі округи. Обов'язкова і добровільна форми реєстрації виборців. Процес формування партійних списків. Інститут грошової застави. Засоби переконання виборців. Сучасні способи голосування. Прямі й непрямі вибори.

Сутність виборчої системи (у широкому та вузькому значеннях). Основні типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна і змішана. Різновиди, переваги й недоліки кожної з виборчих систем.

Еволюція виборчої системи України, її сучасний стан, особливості розвитку. Напрями вдосконалення виборчої системи України.

Тема 11. Політична свідомість і політична культура

Сутність і структура політичної культури. Поняття політичної свідомості. Буденна і теоретична політична свідомість. Індивідуальна, групова, масова політична свідомість. Функції політичної культури. Вплив політичної культури на політичну систему. Типи політичної культури: патріархальна, підданська, активістська (за Г. Алмондом і С. Вербою) і їх поширення у сучасному світі.

Характеристика політичної культури в Україні. Історичні і соціальні умови формування політичної культури українського суспільства. Неоднорідність політичної

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем.	сам. роб.			л	сем./пр./ лаб.	сам. роб.	
					I.З.					I.З.
1	2	3	4	5		6	7	8		9
Розділ 1. Історія політичної думки. Політична сфера як системне утворення										

Тема 1. Політологія як наука про політику	4	2	-	2	-	7	1	-	6	-
Тема 2. Розвиток політичної думки (до к. XVIII ст.)	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 3. Пліуралізм політичних концепцій XIX – поч. XX ст.	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 4. Історія вітчизняної політичної думки	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 5. Політична влада. Політичний режим	7	2	-	5	-	7	1	-	6	-
Тема 6. Політична система суспільства	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Разом за розділом 1	39	12	-	27	-	38	2	-	36	-
Розділ 2. Політичні процеси. Людина і політика										
Тема 7. Держава як основний інститут політичної системи	9	4	-	5	-	10	-	2	8	-
Тема 8. Політичні партії і партійні системи	7	2	-	5	-	8	-	2	6	-
Тема 9. Політичні еліти і політичне лідерство	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 10. Вибори та виборчі системи	7	2	-	5	-	10	2	-	8	-
Тема 11. Політична свідомість і політична культура	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 12. Етно-національна політика	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Тема 13. Світова політика і міжнародні відносини. Сучасні глобалізаційні процеси	7	2	-	5	-	6	-	-	6	-
Разом за розділом 2	51	16	-	35	-	52	2	4	46	-
Усього годин	90	28	-	62	-	90	4	4	82	-

5. Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політологія як наука про політику	2	1

2	Розвиток політичної думки (до к. XVIII ст.)	2	-
3	Плюралізм політичних концепцій XIX – поч. XX ст.	2	-
4	Історія вітчизняної політичної думки	2	-
5	Політична влада. Політичний режим	2	1
6	Політична система суспільства	2	-
7	Держава як основний інститут політичної системи	4	-
8	Політичні партії і партійні системи	2	-
9	Політичні еліти і політичне лідерство	2	-
10	Вибори та виборчі системи	2	2
11	Політична свідомість і політична культура	2	-
12	Етнонаціональна політика	2	-
13	Світова політика і міжнародні відносини. Сучасні глобалізаційні процеси	2	-
Разом		28	4

6. Теми семінарських занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політологія як наука про політику	-	-
2	Розвиток політичної думки (до к. XVIII ст.)	-	-
3	Плюралізм політичних концепцій XIX – поч. XX ст.	-	-
4	Історія вітчизняної політичної думки	-	-
5	Політична влада. Політичний режим	-	-
6	Політична система суспільства	-	-
7	Держава як основний інститут політичної системи	-	2
8	Політичні партії і партійні системи	-	2
9	Політичні еліти і політичне лідерство	-	-
10	Вибори та виборчі системи	-	-
11	Політична свідомість і політична культура	-	-
12	Етнонаціональна політика	-	-
13	Світова політика і міжнародні відносини. Сучасні глобалізаційні процеси	-	-
Разом		-	4

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політологія як наука про політику	2	6
2	Розвиток політичної думки (до к. XVIII ст.)	5	6
3	Плюралізм політичних концепцій XIX – поч. XX ст.	5	6
4	Історія вітчизняної політичної думки	5	6
5	Політична влада. Політичний режим	5	6
6	Політична система суспільства	5	6
7	Держава як основний інститут політичної системи	5	8
8	Політичні партії і партійні системи	5	6
9	Політичні еліти і політичне лідерство	5	6
10	Вибори та виборчі системи	5	8
11	Політична свідомість і політична культура	5	6
12	Етнонаціональна політика	5	6

13	Світова політика і міжнародні відносини. Сучасні глобалізаційні процеси	5	6
Разом		62	82

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Політологія» включає:

Поточний контроль здійснюється наприкінці кожного лекційного заняття у вигляді виконання тестових завдань і має на меті перевірку рівня засвоєння студентами матеріалу попередньої лекції.

Критерії оцінювання тестових завдань:

Тестові завдання передбачають вибір одного варіанта відповіді.

Кожна правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного і підсумкового контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Тестові завдання	5	12	60
2.	Екзамен	40	1	40
Підсумковий рейтинговий бал				100

Розподіл балів, які студенти отримують на екзамені

№ п/п	Вид завдання	Коефіцієнт	Кількість завдань	Результат
1.	Теоретичне питання	10	2	20
2.	Практичне завдання	5	2	10
3.	Тести	1	10	10
Підсумковий бал				40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Вагіна О. М. Політологія : навч.-метод. посіб. до семінарських занять для студ. І курсу економ. ф-ту. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 84 с.
2. Вагіна О. М. Політологія : навч.-метод. посіб. для студ. усіх напрямів підгот. (заочної форми навчання). Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 88 с.
3. История политических и правовых учений : учеб. для студ. вузов / В. Г. Графский и др. ; ред. В. С. Нерсисянц. Москва : Издательская группа НОРМА-ИНФРА*М, 2000. 736 с.
4. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія : підруч. для студ. вищ. закл. освіти. Львів : Новий Світ-2000, 2008. 304 с.
5. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія : конспект лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти. Львів : Новий Світ-2000 : Альтаїр-2002, 2003. 172 с.
6. Політологія. Навчально-методичний комплекс : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. Ф. М. Кирилюка. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 704 с.
7. Політологія: Наука про політику : підруч. для вищ. шк. / В. П. Андрущенко та ін. ; ред. В. Г. Кремень, М. І. Горлач. Київ ; Харків : Єдінорог, 2001. 640 с.
8. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 568 с.
9. Політологія: терміни, поняття, персоналії, схеми, таблиці : навч. слов.-довід. для студ. / уклад. : В. М. Піча, Н. М. Хома ; наук. ред. В. М. Піча. Київ : Каравелла, 2000. 320 с.
10. Політологія у запитаннях і відповідях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Г. Оніщенко та ін. ; заг. ред. К. М. Левківський. Київ : Вища школа, 2003. 263 с.
11. Практикум з політології / Ф. М. Кирилюк та ін. ; ред. Ф. М. Кирилюк. Київ : «Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2003. 622 с.
12. Прикладна політологія : навч. посіб. / О. Д. Бойко та ін. ; ред. В. П. Горбатенко. Київ : Академія, 2008. 472 с.
13. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 480 с.
14. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки) : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Либідь, 2002. 574 с.

Додаткова:

1. Алексеева Т. А. Современные политические теории. Москва : РОССПЭН, 2000. 343 с.
2. Василенко И. А. Политическая глобалистика. Москва : Логос, 2000. 358 с.
3. Галкин А. А. Глобализация и политические потрясения XXI века. *Полис.* 2005. № 4. С. 53-70.
4. Голишев В. Коаліції партій у парламентах. *Політика і час.* 2003. № 5. С. 15-21.
5. Єрмаков П. Етнополітичний конфлікт: специфіка його прояву та розв'язання у тоталітарних і демократичних системах. *Політичний менеджмент.* 2007. № 1 (22). С. 100-107.
6. Зазнаєв О. И. Типология форм правления: работа над ошибками. *Полис.* 2006. № 1. С. 92-103.
7. Класики політичної думки: від Платона до Макса Вебера / ред. Є. Причепій. Київ : ВК ТОВ «Тандем», 2002. 582 с.
8. Кіс Т. Вибірчі системи та їхні політичні наслідки. *Нова політика.* 1996. № 2. С. 22-33.

9. Котигоренко В. О. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. К. : Світогляд, 2004. 722 с.
10. Обушний М. І., Коваленко А. А., Ткач О. І. Політологія : довідник / за ред. М. І. Обушного. К. : Довіра, 2004. 600 с.
11. Політологічний енциклопедичний словник / В. Б. Авер'янов та ін. ; упоряд. В. П. Горбатенко ; відп. ред. Ю. С. Шемшученко та ін. К. : Генеза, 2004. 735 с.
12. Політологія : навч. енциклопед. слов. довід. для студ. ВНЗ I-IV рівнів акредитації / В. М. Денисенко та ін. ; за наук. ред. д-ра політ. н. Хоми Н. М. Львів : «Новий Світ – 2000», 2014. 779 с.
13. Руденко В. Н. Новые Афины, или Электронная республика (о перспективах развития прямой демократии в современном обществе). *Полис.* 2006. № 4. С. 7-16.
14. Рудич Ф. Політичний режим і народовладдя: спроба політологічного аналізу. *Політичний менеджмент.* 2010. № 2 (41). С. 3-16.
15. Сенченко М. Національна еліта в умовах глобалізації. *Персонал.* 2003. № 10. С. 42-46.
16. Череватий С. Політична ідеологія як складова суспільної свідомості. *Політичний менеджмент.* 2010. № 3 (42). С. 51-57.

Інформаційні ресурси:

1. Библиотека Михаила Грачева. URL: <http://grachev62.narod.ru/> (дата звернення: 20.08.2018).
2. Брегеда А. Ю. Основы политологии : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2000. 312 с. URL: <http://studentbooks.com.ua/content/view/125/78/> (дата звернення: 20.08.2018).
3. Гаджиев К. С. Политическая наука. М. : Междунар. отношения, 1994. 400 с. URL: <http://www.politnauka.org/library/uchebnik/gadzhiev.php> (дата звернення: 20.08.2018).
4. Діалог.UA – незалежний інформаційно-аналітичний ресурс. URL: <http://dialogs.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2018).
5. История политических и правовых учений : учеб. для студ. вузов / Е. А. Воротилин и др. ; ред. О. Э. Лейст. М. : Юридическая литература, 1997. 576 с. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/06/ihitik_jur_213.rar.
6. Наукова електронна бібліотека eLIBRARY.RU бібліотека. URL: <http://elibrary.ru/defaultx.asp> (дата звернення: 20.08.2018).
7. Політологія: Всеукраїнська електронна бібліотека. URL: <http://youalib.com/політологія> (дата звернення: 20.08.2018).
8. Політологія: Онлайн бібліотека. URL: <http://politics.ellib.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2018).
9. Український центр політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2018).
10. Цыбульская М. В. История политических и правовых учений : учеб. пособ. М. : Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2003. 111 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi32/0028922.pdf>.
11. Юрій М. Ф. Політологія : підручник. К. : Дакор, 2006. 416 с. URL: http://ebk.net.ua/Book/political_science/uriy_politologiya/zmist.htm (дата звернення: 20.08.2018).
12. Политический словарь. URL: http://mirslouvrei.com/pol_A (дата звернення: 20.08.2018).

Погоджено
навчальний відділ

« 01 » листопада 2018р.